

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Samlinger

til

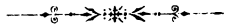
Jydsk Historie og Topografi.

2. Række. IV. Bind.

Udgivet

af

det jydsk historisk-topografiske Selskab.

Aalborg.

Marinus M. Schultz's Forlag.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1893—95.

Jørgen Skels Dagbøger for 1615 og 1627.

Ved cand. mag. Gustav Bang.

Nedenstaaende Optegnelser ere skrevne i to med hvide Blade gennemtrukne Aargange af Helvaderus's Almanakker henholdsvis for Aarene 1615 og 1627. Optegneren er den bekendte Rigsraad og Rigsmarsk (siden 1627) Jørgen Kristensen Skel til Hegnet, Ulstrup, Sostrup, Skærvad, Ørbækgaard, Gammel Estrup og Hvidkilde, født 1578 ^{13/5}, død 1631 ^{19/7}, en af de største jyske Godsejere i det 17. Aarhundrede¹⁾. Den første af Dagbøgerne opbevares i det store kongelige Bibliothek, Ny kgl. Saml. 8. 396 fs.; den blev i Midten af dette Aarhundrede funden ved et rent Tilfælde²⁾; den anden gemmes i Rigsarkivet, Personalhist. Saml., Skel Nr. 3.

Uagtet disse Optegnelser ikke frembyde noget synderligt, fortjene de dog nok at fremdrages: dels indeholde de flere nye personalhistoriske Data, dels give de et ganske godt Indblik i, hvad der optog og sysselsatte en af Tidens mest fremragende Mænd, hans Gaardes Drift, Folkeløn, Øksneopdrætning og Øksnehandel, de Pengetransaktioner, der stadig maatte afgøres, og endelig, efter at han som Rigsmarsk var traadt ind i Statens Tjeneste, hans Forretninger i Rigets Ærende.

¹⁾ Hans Liv: V. S. Skeel: Optegnelser om Familien Skeel (Trykt som Manuskript) S. 170—85; Tillæg til samme Skrift S. 50—52.

²⁾ Danske Saml. 2. R. II S. 256.

1615.

Januar 19. Levert ieg Fredrich til Per Ibsen 25 rosenobler och 50 slette daler.

24. Blef min søn Christen fød ved 8 slet formiddag¹⁾.

Februar 7. Annamit self af Marthen 50 rixdaler paa Sostrup²⁾.

17. Kom den tyek vogendreng til mig.

18. Min morbroder Knuds³⁾ begravelse i Veil.

Marts u. D. NB. at skrifvern mig igen lefver de penge, ieg hafver udlagt for savdele⁴⁾ til Anhalt ligthe.

4. (el. 5.) Sende ieg Holger 8 daler til urthefrø och bekom iche udden frøe for 3¹/₂.⁵⁾

8. Dref mine kiøbmænd af med oxenne.

13. Herredage i Kiøbinghafn.

April 9. Kom den staldreng med den røde her och tilforne var hos mig⁶⁾ item den fra Gudde Gall.⁷⁾

16. Kom den urthegardsmand fra Falck Giø til mig, skal hafve 12 daler aarlig, 1 fos h.

30. Kom min iegerdreng til mig.

Maj 6. Annamit min broder Otto tvende brevve til sig af Hans Ribe och Simen Tittcke paa korn, som hand paa Tagis och allis voris vegne skal indkrefve.

13. Er min broder Otto mig 51 daler skyllig, och hannem er afbethalt 20 d. for stenkit, 8 d. for Tage T. sin anpart i fleskit, noch 5 d., och skal hand erlegge mig for^{ne} 51 daler til Mauriti⁸⁾, och det for Staffens brev i Horsens.⁹⁾

19. Lefvert ieg Fredrich 60 rixd. at anvorde Niels paa Ulstrup¹⁰⁾ til embisfolchit.¹¹⁾

Lefvert Fredrich 60 d. at kiøbe fisk for i Aalborre.

¹⁾ Jens Gødesøns Tvende Ligprædikener over Kristian og Kirstine Skel. Kbh. 1617. har d. 24. Februar, rimeligvis en Fejlskrift.

²⁾ Det nuværende Benzøn, Gjerrild S., Nørre H., Randers Amt.

³⁾ Knud Ottesøn Brahe, død 1615 ³/₂.

⁴⁾ Savdele d. v. s. Tømmer.

⁵⁾ Denne Notits er overstreget.

⁶⁾ Aaben Plads.

⁷⁾ Gude Galde til Thom og Ryumbaard, død 1626.

⁸⁾ Mauriti⁸⁾ Dag er den 22. Septbr.

⁹⁾ Denne Notits er overstreget.

¹⁰⁾ Jørgen Skels Gaard, Vinge S., Middelsom H., Viborg Amt.

¹¹⁾ Embedsfolket d. v. s. Haandværkerne.

Juni 11. Key Rantzous broloppe.¹⁾

14. Christen Krabbis begrafvelse i Grendoe.²⁾

18. Annamit Fredrich 481½ rd. ring. 6 sk. af Villom Vorm paa min vegne, som hand var skyldig blefven paa Ulstrop korn; noch anamit hand af hanem 500 rd. same dag paa det oxenbref.

24. Annamit Fredrich af Jahan Vorm 350 rd.

Juli [8.—10.]. Kallit vor herre s. Margrette Brahe i Kallingborre.³⁾

23. Lefvert H. R.krantz 3½ d.

August 23. Kom der 1 amme vin fra Villom Vorm af det, som hand er mig skyldig.

25. Annamit Fredrich paa mine vegne 117 rd. af Jorgen Lunghe for den gard i Kiøbinghafn.

27. J. Brahis brøloppe i Aars.⁴⁾

30. (el. 31.). Lanth ieg Sophy Brahe 6 rosenobel. Enu send hinder med hendis voedreng 5 rosenobel.⁵⁾

September 22. Annamit Fredrich 500 d. af min broder Otte paa mine vegne.

29. Item 5 slet daler af Lytich Andersen.

Oktober u. D. Lefvert ieg Fredrich self 330 r. daler at erlegge Holger Rosenkrantz.

18. Skal vy vere den granskning oververindis paa Enslof eng.

23. Skal ieg erlegge her i Randers til Niels Jacobsøns 2920 rix. med et aars renthe deraf den 3die iuledag, nar mand skriffer 1616 och det for de 3 garde i Enslof, och haffer ieg ingen bref udgiffen paa pengene.⁶⁾

November 16. Lefvert ieg self skrifver 8040 r. d. af det, ieg blef skyldig paa regenskab.

¹⁾ Kai Breidesøn Ranzau til Ranzausholm, gift med Anne Henriksdatter Lykke.

²⁾ Kristian Krabbe til Bjørnholm (nuv. Høgholm), Tistrup S., Sønder H., Randers Amt.

³⁾ Rimeligvis en Datter af Lensmanden paa Kalundborg Sten Brahe til Knudstrup, men nævnes ikke i Stamtavlen over Familien Brahe i Danmarks Adels Aarbog V.

⁴⁾ Jørgen Stensøn Brahe til Engelsholm og Bratskov, gift med Anne Prebensdatter Gyldenstjerne.

⁵⁾ Denne Notits er overstreget.

⁶⁾ Denne Notits er overstreget.

December 13. Poul Nielsøn.

I Slutningen af Bogen:

Chresten Chrestenson i Lille Fos, foget i Sønderuige.

1627.

Januar 5. S. Karen Lungis begravels i Aalborg.¹⁾

(8.—10.) Anammit Rasmus 82 slet dlr. $\frac{1}{2}$ mr. af Niels Boldeuin paa mine vegne.

15. Tønne Frisis konis begravels.²⁾

u. D. Lefvert Rasmus M. Hans sneker 32 slet dlr.

u. D. Noch lefvert hand Claus stenhuger 10 slet dlr. paa det epitaphioms arbeide.

u. D. Lefvert Peder Niels Fris 2 enkinde dlr., resten for Alburg (?) ieg self.

u. D. Bethalt ieg self lens Iesperson sin aars løn och derudi kvitet 13 refve en sort ganger.

29. Adellen at møde i Oense.

u. D. Annamit Frandts Lychis dreng 30 spc. dlr. igen, som Iesper hafd tilofvers af renthen, vi skal erligge til stat-holleren och kommer os alle til.

Marts 20. Øxen fra stalle.

21. At møde i Aars.

24. Anamit 20 slet dlr. af Peder til de fattig.

April 16. Annamit L. Peder 100 dlr. paa mine vegne af Iahan Brochenhus for en hest, dlren beregnet til 6 mk., deriblant 30 spc. dlr.

18. Den 18. April droge mit folch ud til kongen.

22. Den 22. April Malte Sesteds brølop i Olbor.³⁾

23. Tench paa dine stod.

26. Lefvert ieg L. Peder 4 slet dlr. paa Estrup til den penge, som hand sende Ifver Munrad til Randers.

¹⁾ Jørgen Skels Svigerinde Karen Ovesdatter Lunge, Enke efter Holger Ulfstand til Vosborg; hun var død 1626 $\frac{21}{12}$.

²⁾ Anne Klavsdatter Podebusk, T. F. til Hesselagers første Hustru, død 1626 $\frac{31}{12}$.

³⁾ Malte Sehested til Ryhave blev gift med Sofie Brahe, Enke efter Peder Munk.

Maj 3. S. Karen Skiels begravels i Ribe.¹⁾

u. D. Lefvert ieg self L. Peder 50 spec. dlr. til den penge, som kongen skulle erliggiss af mit gods i Ribe.

u. D. Lefvert ieg Tygge Brahe Ifver Giøs bref, som ieg hafde indløst fra Sophie Rostrop paa 300 spec. dlr., hovtstollen och 120 dlr. renthe i 4 aar, icke var bethald.

Juni 13. Sendt ieg Tygge Brahe 300 slet dlr. ved hans dreng Iorgen.

22. Den 22. Iunii Ifver Iuls²⁾ befalinge at foretagis i Viborg.

Juli 2. Den 2. Iulii drog ieg paa veien fra Kalloe til Segeberg.

9. Soer ieg min ed for rigens marsch paa Segeberg slot.

15. Iomfru Margrette Ulstands bruloppe i Kolling.

22. Lavers Ebbesøns bröllop i Aars.

29. Kom den frantzöske trommetter til mig fra kongen, skal hafve aarligen 60 spec. dlr. och holle hannom en hest til.

August u. D. Annamit Peder af Frandts Løchy paa mine vegne 5 s. dlr. 3½ mr. 1 sk., hver dlr. beregnet til, deriblant . . enkindi dlr. for min anpart af nogen penge, handt hafde opborit af voris fuldmechtige i Kiøbenhavn (?).³⁾

5. Den 5. Augusti bekom ieg k. mayts. skrifvelse at sende ufortofvit 600 heste ud til Lant Holsten.

11.⁴⁾ Beret Lungis brølope i Olbore med Henrich Ramel.

20. Knud Gyllenstern i Kolling.⁵⁾

21. Heydenstrop och Iorgen Grubbe i Kolling.

September 6. Iens Sesteds begravelse i Viborg.⁶⁾

9. Kongens barns begravels i Oens.⁷⁾

Oktober 25. Annamit Peder 150 spec. dlr. af Berthel Ratteln paa mine vegne, som ieg self strax igen anamit.

¹⁾ Karen Albertsdatter Skel, død 18/4; Faderen var Lensmand i Ribe.

²⁾ Iver Jul til Villestrup, Rigsraad.

³⁾ Denne Notits er overstreget og som Følge deraf meget utydelig.

⁴⁾ Utvivlsomt urigtigt for 12. August (Søndag); saaledes opgives ogsaa Birte Jørgensdatter Lunges og Henrik Ramel til Bekkeskovs Bryllupsdag andensteds.

⁵⁾ I Kolding afholdtes der Rigsraadsmede i August.

⁶⁾ Jens Sehested var død d. 12. Juli; Vedel-Simonsen: Jørgen Brahe S. 52.

⁷⁾ Frederik Kristian, Søen af Kristian IV og Kirstine Munk, død d. 17. Juli i en Alder af 2 Aar.

u. D. Bethalt Knud Gyllenstern 400 sp. dlr., hor til ieg
annamit af Peder 140 dlr.

November 5. Lefvert self trometeren 10 slet dlr. paa sin
løn, vider end 15 enkind, hand af eds lydelse opborit hafde.

u. D. Lanthe ieg Tygge Brahe 1 spc. dlr. til vertinden (?)
i Slagels.
